

Ράνια Μπουμπουρή: Ο κόσμος θα αλλάξει από ανθρώπους που διαβάζουν

Δευτέρα, 09/12/2013 | Συνεντεύξεις

Λένε πως πίσω από κάθε παραμύθι και παιδική ιστορία κρύβεται ένας ευαίσθητος άνθρωπος. Ιδιαίτερος και ξεχωριστός. Ένας άνθρωπος, που “ψάχνει να βρει σπирτόζικα ονόματα για τους ήρωες”, που “σκαρώνει συνεχώς νέες, ενδιαφέρουσες και πρωτότυπες ιστορίες”, που πιστεύει ότι “αν αλλάξει ποτέ αυτός ο κόσμος, θ’ αλλάξει από ανθρώπους που διαβάζουν και τροφοδοτούν τη φαντασία τους” και που δεν στερεύει ποτέ από έμπνευση, ακόμη κι αν βρίσκεται “σε διάφορες καθημερινές δραστηριότητες που μας ροκανίζουν τον χρόνο, όπως “στις στάσεις των λεωφορείων, των τρόλεϊ και του ηλεκτρικού, στην ουρά των σούπερ μάρκετ, της τράπεζας ή της ΔΕΗ”. Με λίγα λόγια, ένας άνθρωπος, που μεριμνά για την τροφοδότηση της φαντασίας των παιδιών, το ακόνισμα του νου και της σκέψης τους και συγχρόνως προβληματίζεται για τις συνθήκες που επικρατούν στον “κόσμο των μεγάλων”. Όπως η **επιμελήτρια εκδόσεων, μεταφράστρια και συγγραφέας παιδικών βιβλίων, κ.Ράνια Μπουμπουρή**, που μας άνοιξε την καρδιά της λέγοντας μεταξύ άλλων ότι “ο μαγικός κόσμος της παιδικής λογοτεχνίας είναι ένας κόσμος που τον διαλέγεις, αλλά και σε

διαλέγει”. Ακριβώς, όπως συνέβη και στην ίδια. Και η αμοιβαία αυτή αγάπη συνεχίζεται μέχρι σήμερα, χαρίζοντάς μας βιβλία που κάνουν τα παιδιά να ονειρεύονται, να μαθαίνουν, να χαίρονται, να ζουν!

Συνέντευξη στη Βίκυ Καλοφωτιά

Πώς προέκυψε η ενασχόλησή σας με την παιδική λογοτεχνία και συγκεκριμένα με τα παραμύθια;

Ως επιμελήτρια εκδόσεων και μεταφράστρια, ασχολήθηκα και ασχολούμαι με διάφορα είδη –μυθιστόρημα, ιστορικό μυθιστόρημα, δοκίμιο, παιδική λογοτεχνία– και όλα μ’ενδιαφέρουν πολύ. Από την πρώτη στιγμή όμως είχα προσέξει πόσο μου έφτιαχνε το κέφι, όταν αναλάμβανα ένα παιδικό βιβλίο και με πόσο μεράκι το δούλευα: να βρω σπιρτόζικα ονόματα για τους ήρωες, να αποδώσω τους διαλόγους έτσι ώστε να γίνεται το κείμενο ζωηρό και να κρατά το ενδιαφέρον του μικρού αναγνώστη, να φτιάχνω την ομοιοκαταληξία όπου χρειάζεται. Έτσι, φυσικά και αβίαστα, πέρασα από τη μετάφραση και επιμέλεια-διόρθωση παιδικών βιβλίων άλλων συγγραφέων στη συγγραφή των δικών μου. Γράφω παραμύθια, ιστορίες για μικρά παιδιά και παιδική ποίηση.

Οι σπουδές σας, όμως, είναι στη δημοσιογραφία. Τι ήταν αυτό που σας κέρδισε στο μαγικό κόσμο της παιδικής λογοτεχνίας;

Κατ’αρχάς, απ’ όταν θυμάμαι τον εαυτό μου, έγραφα ιστορίες και πάντα ήθελα ν’ασχοληθώ με κάποιο επάγγελμα που να σχετίζεται με τον γραπτό λόγο, εξ ου και δήλωσα το Τμήμα Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ στις πανελλήνιες εξετάσεις. Οι σπουδές μου αυτές διεύρυναν τον ορίζοντα των ενδιαφερόντων και των δυνατοτήτων μου για επαγγελματική κατεύθυνση κι επιβεβαίωσαν την αγάπη μου για τον χώρο των εκδόσεων. Από εκεί κι έπειτα, την παιδική λογοτεχνία τη διάλεξα, επειδή την αγαπώ. Σωστά το λέτε, η παιδική λογοτεχνία είναι ένας ολόκληρος και μαγικός κόσμος. Θέλω να πιστεύω ότι είναι ένας κόσμος που τον διαλέγεις, αλλά και σε διαλέγει.

Τι χρειάζεται να διαθέτει ένα βιβλίο που απευθύνεται στα παιδιά έτσι ώστε να ψυχαγωγεί, να ακονίζει τη σκέψη και να εμπλουτίζει τη φαρέτρα των γνωστικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων της τρυφερής αυτής ηλικίας;

Από άποψη γραφής, είναι σημαντικό να έχει καλοδουλεμένη γλώσσα και σφιχτή δομή. Ως προς το περιεχόμενο, να είναι θεματικά κοντά στα ενδιαφέροντα των παιδιών, ώστε να μην το αφήσουν στην άκρη ύστερα από τα πρώτα κεφάλαια και να προβάλλει ανθρωπιστικές αξίες. Οι χαρακτήρες να είναι αληθινοί κι ενδιαφέροντες, να μπορούν τα παιδιά να σχετιστούν μαζί τους, να μπουκ στη θέση τους και να σκεφτούν πώς θ’ αντιδρούσαν τα ίδια σε κάποια αντίστοιχη περίπτωση.

Στο νέο σας βιβλίο “Μια τρελή, τρελή Αλφαβήτα”, πραγματοποιείται ένα συναρπαστικό ταξίδι στον κόσμο των γραμμάτων μέσα από πρωτότυπους και ευφάνταστους στίχους μελωποιημένους από τον Αλκιβιάδη Κωνσταντόπουλο και ερμηνευμένους από γνωστούς καλλιτέχνες, όπως τη Σαβίνα

Γιαννάτου, το Φοίβο Δεληβοριά, το Διονύση Σαββόπουλο, το Νίκο Ζιώγαλα, τον Μπάμπη Στόκα κ.ά. Ποιό είναι κατά τη γνώμη σας το στοιχείο εκείνο, που κάνει το συγκεκριμένο βιβλίο να ξεχωρίζει και να έχει τόσο μεγάλη απήχηση στα παιδιά, που ως γνωστόν αποτελούν ένα ιδιαίτερα απαιτητικό κοινό;

Κοιτάζετε, συμφωνώ ότι τα παιδιά αποτελούν απαιτητικό κοινό. Δηλαδή ναι, το καταλαβαίνουν όταν κάτι είναι αληθινό, το νιώθουν. Για να φτάσει όμως το αληθινό στο παιδί, θα πρέπει να το έχουν επιλέξει οι ενήλικες, αφού τώρα συζητάμε για μικρά παιδιά. Όταν οι ενήλικες αποδέχονται –από βιασύνη, μόδα ή άγνοια– το εύκολο και το φτηνό για το παιδί, δυστυχώς το εξοικειώνουν με αυτό. Σας λέω, ναι μεν το ξεχωρίζουν τα παιδιά το αληθινό, αλλά πρέπει να το βρουν κιάλας. Για την “Τρελή, τρελή Αλφαβήτα”, τώρα, αν και έχει μόνο 1,5 μήνα που κυκλοφορεί, έχουμε πράγματι ενθουσιώδη μηνύματα από όλη την Ελλάδα – είναι, βέβαια, πολύ νωρίς ακόμη να μιλάμε για μεγάλη απήχηση. Αυτό θα το δείξει ο χρόνος. Πάντως το πιστεύω κι εγώ ότι είναι μια ξεχωριστή δουλειά – γνωρίζω καλά την αγορά και δεν κυκλοφορεί κάτι αντίστοιχο. Είναι μια ποιητική συλλογή για παιδιά που έχει τιμηθεί με τον Έπαινο Ποίησης της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς (τα έργα υποβάλλονται με ψευδώνυμο στον συγκεκριμένο διαγωνισμό) και συνοδεύεται από το CD που αναφέρατε. Ο Αλκιβιάδης Κωνσταντόπουλος κατάφερε κάτι εξαιρετικό: μελοποίησε τα 25 ποιήματα παρουσιάζοντας μια καινούργια, πρωτότυπη μουσική πρόταση στο κοινό. Δεν είναι μόνο το ιδιαίτερο χρώμα που δίνουν στα τραγούδια οι περίπου 20 διαφορετικοί ερμηνευτές, αλλά και τα ίδια τα τραγούδια χωρίζονται σε οικογένειες: υπάρχουν ροκ κομμάτια (το Ύψιλον που τραγουδάει ο Πάνος Μουζουράκης και το Ξι που τραγουδάει η Τζώρτζια από τους Μπλε), υπάρχουν μπαλάντες (όπως το Ταυ, που τραγουδάει ο Φοίβος Δεληβοριάς ή το Νι, που τραγουδάει η Σαβίνα Γιαννάτου), υπάρχει ρεμπέτικο (το Ζήτα, που τραγουδάει ο ηθοποιός Μάκης Παπαδημητρίου), υπάρχει ρέγκε (το Ήτα, που τραγουδάει ο Μάρκος Κούμαρης από τους Locomondo), υπάρχει νησιώτικο (το Χι, που τραγουδάει η Βασιλική Καρακώστα) και άλλα πολλά, να μη σας κουράζω. Προσπαθήσαμε δηλαδή με αυτή τη δουλειά να πετύχουμε μ’ έναν σμπάρο τρία τρυγόνια: γλωσσική εκπαίδευση (το παιδί μαθαίνει την Αλφαβήτα διασκεδάζοντας και εμπλουτίζει παράλληλα το λεξιλόγιό του), αισθητική καλλιέργεια και όξυνση της παρατηρητικότητάς του με την πανέξυπνη εικονογράφηση της Χρύσας Σπυρίδωνος και μουσική καλλιέργεια με το πλούσιο αυτό CD.

Ποιά ήταν η σημαντικότερη σκέψη και επιδίωξή σας όταν ξεκινήσατε να γράφετε για το “τρελό” αυτό αλφάβητο και ποιό το εναρκτήριο έναυσμα για τη γραπτή υλοποίησή του;

Ήθελα να φτιάξω ένα αλφαβητάρι αλλιώτικο από τ’ άλλα, μάλιστα αυτός ήταν και ο πρώτος τίτλος που είχα σκεφτεί: “Μια Αλφαβήτα αλλιώτικη απ’ τις άλλες”, ένα αλφαβητάρι που να βοηθά τα παιδιά να μάθουν την Αλφαβήτα διασκεδάζοντας. Όταν όμως άρχισαν να ξεπετάγονται οι χαρακτήρες των γραμμάτων μέσα από τους στίχους, το ατακτούλι Άλφα που όλο κάπου πάει και τρυπώνει, το βιαστικό Βήτα που βιάζεται να πάει βόλτα, το Γάμμα που διαρκώς η κοιλιά του γουργουρίζει, το διαβαστερό Δέλτα που του αρέσει να μας δείχνει τα αγαπημένα του βιβλία, και ούτω καθεξής, διαπίστωσα ότι βγαίνει ένα τρελούτσικο κείμενο και του έδωσα τον τελικό τίτλο. Η γραπτή υλοποίηση έγινε στις στάσεις των λεωφορείων, των τρόλεϊ και του ηλεκτρικού, στην ουρά των σούπερ μάρκετ, της τράπεζας ή της ΔΕΗ, σε τέτοιες καθημερινές

δραστηριότητες που μας ροκανίζουν τον χρόνο. Μ' αρέσει να σκέφτομαι διάφορα, όση ώρα περιμένω και σημειώνω όπου βρω – σε εισιτήρια, σε αποδείξεις...

Είναι μέσα στα σχέδιά σας να παρουσιάσετε το εν λόγω βιβλίο και στο νησί της Λέσβου;

Μέσα στα σχέδιά μου όχι, υπό την έννοια ότι δεν έχω δεχθεί κάποια πρόσκληση. Αλλά ναι, θα το ήθελα πολύ κάποια στιγμή. Έχω επισκεφθεί μία φορά τη Λέσβο, πάνε χρόνια, και έχω υπέροχες αναμνήσεις από τις παραλίες, τα χρώματα, τις γεύσεις...

Πού μπορούν να προμηθευτούν οι αναγνώστες στη Μυτιλήνη και την ευρύτερη περιοχή, τα βιβλία σας;

Σε όλα τα βιβλιοπωλεία, υποθέτω. Κατόπιν παραγγελίας, σίγουρα.

Έχετε αναφέρει ότι ελπίζετε μια μέρα, το “ζήσαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα” να μπορεί να έχει πραγματικό νόημα για όλο τον κόσμο. Λαμβάνοντας υπόψη μας τις συνθήκες που επικρατούν σήμερα σε όλους τους τομείς της ζωής μας, πιστεύετε ότι τείνουμε να προσεγγίσουμε πληρέστερα αυτή την ελπίδα ή ότι κάθε μέρα απομακρυνόμαστε ολοένα και περισσότερο;

Κοιτάζτε, εργάζομαι –είμαι ελεύθερη επαγγελματίας– είμαι μητέρα δύο παιδιών και ζω σε μια από τις κεντρικές και υποβαθμισμένες περιοχές της Αθήνας. Ασφαλώς το βλέπω ότι πάμε από το κακό στο χειρότερο: στα σχολεία, στα νοσοκομεία, στις παροχές που θα έπρεπε να απολαμβάνουμε ως πολίτες, σε όλα. Ως άτομα, είμαστε μόνοι μας απέναντι σε ένα κράτος πέρα για πέρα προβληματικό, σε πολιτικές επιλογές που μας έχουν τσακίσει. Ό,τι καταφέρουμε, θα το καταφέρουμε συλλογικά. Στο δημοτικό σχολείο της κόρης μου, για παράδειγμα, καταφέραμε να εξασφαλίσουμε δεκατιανό από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος για όλα τα παιδιά του σχολείου και μεσημεριανό από τον Δήμο Αθηναίων για όλα τα παιδιά του ολοήμερου (δυστυχώς όμως ολοήμερο έχουν μόνο η Α΄ και η Β΄ δημοτικού). Δεν μπορούμε να εξαλείψουμε ως άτομα τη φτώχεια και την ανέχεια όπου μας έχουν ρίξει, γιατί ασφαλώς και “δεν τα φάγαμε όλοι μαζί”, αλλά μπορούμε να παλέψουμε αυτή την κατάσταση συλλογικά, σε όποια συλλογικότητα ανήκει ο καθένας μας, π.χ. σε έναν Σύλλογο Γονέων.

Με ποιόν τρόπο καθίσταται εφικτό στις μέρες μας να επιτελέσει το παραμύθι εκτός από τον ψυχαγωγικό και παιδαγωγικό του ρόλο, την πρωταρχική έννοια του όρου, αυτού της “παρακίνησης” και “παρηγοριάς” αναλογιζόμενοι την έντονη τάση που επικρατεί, να παρουσιάζονται όλα “μάταια” και “μίξερ” σε έναν κόσμο που κατά πολλούς φαίνεται να ρέπει σταδιακά προς το τέλμα;

Το παραμύθι, το βιβλίο, το διάβασμα μας ξυπνάνε. Αυτό λέω πάντα στα παιδιά. Και το πιστεύω: αν αλλάξει ποτέ αυτός ο κόσμος, θ' αλλάξει από ανθρώπους που διαβάζουν και τροφοδοτούν τη φαντασία τους με διαφορετικές εναλλακτικές.

Ποια ήταν τα παραμύθια που σας μάγευαν όταν ήσασταν παιδί και με γνώμονα ποια κριτήρια επιλέγετε σήμερα ως γονέας παραμύθια για τις δυο κόρες σας;

Κλασικά παραμύθια διάβαζα όταν ήμουν μικρή, δεν υπήρχαν τότε ιστορίες για μικρά παιδιά που να μην είναι παραμύθια, όπως σήμερα. Τα βιβλία που επιλέγω για τις κόρες μου, προσπαθώ να πληρούν τις προϋποθέσεις για τις οποίες μιλήσαμε νωρίτερα από άποψη γραφής, θέματος και μηνυμάτων που περνούν.

Έχετε ήδη ξεκινήσει να ασχολείστε με τη συγγραφή των επόμενων παραμυθιών που σκοπεύετε να εκδώσετε;

Όλο και κάτι σκαρώνω. Τώρα ετοιμάζεται για έκδοση ένα βιβλίο μου για μικρά παιδάκια, 2-4 ετών, με τον τίτλο “Οι γονείς μου”. Είναι πολύ διαφορετικό από όλα τα προηγούμενα βιβλία μου. Οι συνεργάτες μου στις Εκδόσεις Ψυχογίος το έχουν αγαπήσει, το ίδιο και η εικονογράφος μας, και ανυπομονώ να δω το τελικό αποτέλεσμα. Θα κυκλοφορήσει σε 3-4 μήνες, εκτός απροόπτου.

Info

Η Ράνια Μπουμπουρή είναι επιμελήτρια εκδόσεων και μεταφράστρια. Γεννήθηκε στο Καρπενήσι, όπου πέρασε ξέγνοιαστα παιδικά χρόνια με πολλά γέλια και πολλούς καβγάδες με τις τέσσερις αδελφές της. Στις πανελλήνιες εξετάσεις πέρασε πρώτη στο Τμήμα Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπου άριστευσε στα μαθήματα λόγου και φιλοσοφίας, με καθηγητές τους Δ.Ν. Μαρωνίτη και Γ. Βώκο αντίστοιχα. Είναι λάτρης της παιδικής λογοτεχνίας, μέλος του ελληνικού τμήματος της IBBY (International Board on Books for Young People) και της SCBWI (Society of Children's Book Writers and Illustrators). Ζει με την οικογένειά της στην Αθήνα. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε το ιστολόγιό της: <http://raniouska.blogspot.gr>.

Ένα άλφα που όλο κάπου πάει και τρυπώνει,
 ένα βήτα που βιάζεται να πιάει βόλτα,
 ένα γάμα που διαρκώς η κοιλιά του γουργουρίζει...
 Μα τι αλλιώς τι, τι αστεία που είναι αυτή η Αλφαβήτα!

Η βραβευμένη αυτή συλλογή περιέχει 25 σπριτόζικα ποιήματα:
 κάθε ποίημα και μια διαφορετική, πρωτότυπη ιστορία για κάθε
 γράμμα της Αλφαβήτας. Και, στο τέλος, ένα ποίημα για όλα
 τα γράμματα μαζί, που ξέρουν να περνούν ωραία
 και κάνουν την καλύτερη παρέα!

Δώρο το CD με τα 25 αντίστοιχα τραγούδια
 σε μουσική του Αλκιβιάδη Κωνσταντόπουλου.

Ερμηνεύουν οι: Διονύσης Σαββόπουλος, Γιάννης Ζουγανέλης,
 Μπάμπης Στόκας, Φοίβος Δεληβοριάς, Σαβίνα Γιαννάτου,
 Πάνος Μουζουράκης, Δημήτρης Σταρόβας, Χρήστος Λούλης,
 Τζώρτζια, Σπύρος Σακκάς, Δώρας Δημοσθένους
 και άλλοι πολύ αγαπημένοι καλλιτέχνες.

Είτε τρελά τρελά ΑΒ

Ράνια Μπουμπουρή

Μια

ISBN 978-618-01-0441-7

Κ.Ε.Ε. ΜΗΚΕΣ/ΣΕ/ΕΠΕΚ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
 ΠΑΤΟΣΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
 ΤΗΛ. 210 26 04 890 • FAX 210 26 18 550
 www.psichogios.gr • e-mail: info@psichogios.gr

Ε